

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 507
din 03.09.2008

Dosar nr: 2A/2008

Petiția nr: 2.417/07.02.2008

Petent: Autosesizare

Reclamat: Dr. D F , C S , B L A

Obiect: nerespectarea dreptului la informații de interes public în limba maternă pentru persoanele aparținând minorității maghiare din Tîrgu-Mureș.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele și sediul petentului

I.1.1. Colegiul Director - CNCD, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1, București

I.2. Numele și domiciliul reclamaților

I.2.1. Dr. D F

I.2.2. C S

I.2.3. B L A

Mureș.

II. Obiectul sesizării

Autosesizarea se referă la lipsa informațiilor de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu-Mureș (www.tirgumures.ro).

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu-Mureș (www.tirgumures.ro) apar informații de interes public, cum ar fi organizarea

concursurilor pentru ocuparea unor posturi sau funcții publice, hotărâri de Consiliu local etc. Marea majoritate a acestor informații de interes public postate pe pagina de internet — prin finanțare din bugetul local — există doar în limba română, într-un oraș în care mult peste 20% din populație este de limba maternă maghiară.

IV. Procedura de citare

Reclamații a fost citați pentru data de 04.03.2008 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

La audierea din 04.03.2008 reclamații nu s-a prezentat.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

În autosesizare se arată că majoritatea informațiilor de interes public au fost postate pe pagina de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu-Mureș (www.tirgumures.ro) doar în limba română, deși prin **Hotărârea nr. 131/21.06.2007** Colegiul Director la CNCD a constatat că lipsa informațiilor de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei municipiului Tîrgu-Mureș reprezintă discriminare, a aplicat sancțiunea contravențională de avertisment și a dispus monitorizarea paginii de internet.

La adresele trimise către Primăria Tîrgu-Mureș, cu scopul monitorizării, CNCD nu a primit nici un răspuns, ignorând astfel hotărârea în cauză.

Municipiul Tîrgu-Mureș, prin semnătura primului reclamat (în calitate de primar) și al dir. exec. adj. M. P., prin **Adresa nr. 164/P din 19.02.2008** (înregistrat la CNCD cu **nr. 3.056/20.02.2008**) a informat CNCD asupra următoarelor:

- Primăria municipiului Tîrgu-Mureș editează periodicul de informații „**Monitorul Primăriei Tîrgu-Mureș – Marosvásárhelyi Városháza Közlönye**” care, pe lângă diversele informații din cadrul direcțiilor și a serviciilor primăriei, anunțuri de interes public, cuprinde și hotărârile Consiliului Local Municipal Tîrgu-Mureș, concomitent cu traducerea lor în limba maghiară;
- hotărârile Consiliului local municipal pot fi vizualizate la adresa <http://www.tirgumures.ro/e107hu/news.php>;
- întârzierea postării unor anunțuri se datorează în exclusivitate unor disfuncționalități legate exclusiv de activitatea de traducere în limba maghiară;
- datorită nemulțumirilor privind calitatea traducerilor, au fost înlocuiți în mod repetat persoanele care asigură serviciile de traducere;
- s-a apelat inclusiv la traducători autorizați, și la persoane din mass-media, dar nu s-a ajuns la cea mai bună formulă, capabilă să manifeste operativitatea, acuratețea și eficiența în ce privește traducerea informațiilor privind activitatea Primăriei și a Consiliului local municipal Tîrgu-Mureș;

- în ciuda întârzierilor, informațiile nu sunt viciate și apar pe pagina de internet imediat după traducere.

În urma acestui răspuns, prin **Adresa nr. 3.996/11.03.2008**, CNCD a solicitat răspunsuri din partea tuturor reclamațiilor privind următoarele:

- De ce există pe pagina de internet a Primăriei doar 17 de hotărâri de consiliu local în limba maghiară, din diferite perioade (începând cu anul 2006), timp în care toate hotărârile au fost postate în limba română (48 de hotărâri doar din februarie 2008)?

- În **Monitorul Primăriei Tîrgu-Mureș** sunt publicate toate hotărârile Consiliului local? (Spre exemplu în numărul din februarie toate cele 48 de hotărâri în limba maghiară)?

- Vă rugăm să ne comunicați: numărul și locul publicării anunțurilor (inclusiv textul anunțurilor) pentru posturi de traducători la Primăria municipiului Tîrgu-Mureș, anunțate în cursul anului 2007 și la începutul anului 2008.

- În mod similar, Vă rugăm să ne transmiteți fișa postului pentru persoanele angajate de Primărie care au ca sarcină de serviciu traducerea din limba română în limba maghiară.

- Vă rugăm să ne comunicați: numărul și locul publicării anunțurilor (inclusiv textul anunțurilor) pentru posturi în care ați solicitat cunoașterea limbii maghiare, anunțate în cursul anului 2007 și la începutul anului 2008.

Municipiul Tîrgu-Mureș, prin semnătura primului reclamat (în calitate de primar) și al dir. exec. adj. M P , prin **Adresa nr. 279/P din 21.03.2008** (înregistrat la CNCD cu **nr. 4.797/25.03.2008**) a informat CNCD asupra următoarelor:

- toate hotărârile adoptate de Consiliul local Tîrgu-Mureș sunt traduse de angajați ai Primăriei care au în fișa postului sarcina de a efectua traduceri în limba maghiară, respectiv sunt publicate în ediția bilingvă a **Monitorului Primăriei Tîrgu-Mureș**;

- fiecare număr al monitorului poate fi accesat pe <http://www.tirgumures.ro/info/educstore/index.php?cat.id=3>;

- în cel mai scurt timp, prin intermediul serviciului de informatică, vor fi inserate toate textele hotărârilor și pe variant în limba maghiară a www.tirgumures.ro.

În anexă au fost trimise în copie fișele postului pentru persoanele cu atribuții de traducere din limba română în maghiară.

În urma acestui răspuns, prin **Adresa nr. 4.888/26.03.2008**, CNCD a arătat că există neconcordanță între răspunsurile anterioare (în prima adresă se invocă nemulțumirea față de persoanele care asigură traducerea, în cea de a doua se arată că există traducători, există și traduceri, care au fost și publicate, prin urmare s-a cerut o clarificare a punctului de vedere din partea celor trei reclamați, s-a solicitat în continuare un răspuns concret la întrebările „omise” de a doua adresă a Municipiului Tîrgu-Mureș.

Municipiul Tîrgu-Mureș, prin semnătura primului reclamat (în calitate de primar) și al dir. exec. adj. M P , prin **Adresa nr. 354/P din 10.04.2008** (înregistrat la CNCD cu **nr. 5.534/10.04.2008**) a informat CNCD asupra următoarelor:

- instituția are obligația de a publica doar hotărârile cu caracter normativ, cele cu caracter individual fiind comunicate doar părților interesate;

- toate hotărârile cu caracter normativ adoptate de Consiliul Local Tîrgu-Mureș sunt traduse de angajați ai Primăriei și sunt publicate în ediția bilingvă a **Monitorului Primăriei Tîrgu-Mureș**;

- problemele privind corectitudinea traducerilor în limba maghiară și cele privind construcția variantei în limba maghiară a paginii de internet au fost remediate, textele în limba maghiară pot fi accesate la adresa <http://www.tirgumures.ro/website/hothu/menu.php>.

Constatând că din nou reclamații nu au dat răspunsuri concrete la întrebări concrete, CNCD le-a trimis *Adresa nr. 6.011/21.04.2008*, solicitând răspunsuri la următoarele întrebări:

- De ce există pe pagina de internet a Primăriei doar 17 de hotărâri de consiliu local în limba maghiară, din diferite perioade (începând cu anul 2006), timp în care toate hotărârile au fost postate în limba română (48 de hotărâri doar din februarie 2008)?

- În Monitorul Primăriei Tîrgu-Mureș sunt publicate toate hotărârile Consiliului local? (Spre exemplu în numărul din februarie 2008 toate cele 48 de hotărâri în limba maghiară)?

- Vă rugăm să ne comunicați: numărul și locul publicării anunțurilor (inclusiv textul anunțurilor) pentru posturi de traducători la Primăria municipiului Tîrgu-Mureș, anunțate în cursul anului 2007 și la începutul anului 2008.

- În mod similar, Vă rugăm să ne transmiteți fișa postului pentru persoanele angajate de Primărie care au ca sarcină de serviciu traducerea din limba română în limba maghiară.

- Vă rugăm să ne comunicați: numărul și locul publicării anunțurilor (inclusiv textul anunțurilor) pentru posturi în care ați solicitat cunoașterea limbii maghiare, anunțate în cursul anului 2007 și la începutul anului 2008.

Întrucât reclamații nu au răspuns în termenul legal la această adresă, au fost sancționați contravențional conform art. 26 alin. 4 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată.

S-a dispus efectuarea unei investigații la Primăria municipiului Tîrgu-Mureș, pentru a obține copiile **Monitorului Primăriei Tîrgu-Mureș**.

Conform **Raportului de investigații**, primul reclamat a refuzat să coopereze cu echipa de investigație, folosind un limbaj neadecvat la adresa titularului de dosar („nebunul”, „dementul”).

Municipiul Tîrgu-Mureș, prin semnătura primului reclamat (în calitate de primar) și al dir. exec. adj. M. P., prin **Adresa nr. [nelizibil] din 05.06.2008** (înregistrat la CNCD cu **nr. 8.149/10.06.2008**) a repetat cele arătate anterior, trimițând CNCD pentru alte informații la pagina de internet a Primăriei și la paginile de internet ale ziarelor locale. Consideră că ar fi discriminare dacă în cerințele ocupaționale s-ar introduce cunoașterea limbii maghiare, cu excepția posturilor de specialitate care implică servicii de traducere sau interpretare.

Prin **Adresa nr. 37/05.06.2008** (înregistrat la CNCD cu **nr. 8.129/10.06.2008** și **nr. 8.540/17.06.2008**), sub semnătura celui de-al treilea

reclamat, se arată că cei doi viceprimari (al doilea și al treilea reclamat) nu au avut atribuții în domeniul obiectului autosesizării.

Prin **Adresa nr. 8.987/26.06.2008**, CNCD a repetat întrebările la care a solicitat un răspuns, iar Municipiul Tîrgu-Mureș, prin semnătura primului reclamat (în calitate de primar) și al dir. exec. adj. M. P., prin **Adresa nr. [nelizibil] din 07.07.2008** (înregistrat la CNCD cu **nr. 9.366/08.07.2008**) a repetat cele arătate anterior, fără a acorda un răspuns concret.

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că prin **Hotărârea nr. 131/21.06.2007** a constatat că lipsa informațiilor de interes public în limba maghiară pe pagina de internet a Primăriei municipiului Tîrgu-Mureș reprezintă discriminare, a aplicat sancțiunea contravențională de avertisment și a dispus monitorizarea paginii de internet.

La adresele trimise către Primăria Tîrgu-Mureș, cu scopul monitorizării, CNCD nu a primit nici un răspuns, ignorând astfel hotărârea în cauză.

Colegiul Director a constatat că o parte a problemelor au fost remediate, însă există în continuare diferență majoră între conținutul paginii de internet în limba română și în limba maghiară. Spre exemplu la data luării deciziei s-a constatat că în limba română au fost postate hotărârile Consiliului local până în luna iunie 2008, în totalitate (spre exemplu pentru februarie 71 de hotărâri de Consiliu local), în timp ce în limba maghiară ultimele hotărâri erau pentru luna februarie 2008, și doar în număr de 12.

Primul reclamat a încercat să inducă în eroare Colegiul director prin răspunsuri contradictorii și necorespunzătoare adevărului.

Al doilea și al treilea reclamat au arătat că nu au atribuții în domeniu, prin urmare au invocat lipsa calității procesuale pasive.

În municipiul Tîrgu-Mureș, conform recensământului din 2002, 46,73% din totalul populației s-a declarat ca aparținând comunității maghiare.

Conform fișelor de post depuse la dosar, la Primăria municipiului Tîrgu-Mureș există trei persoane care au printre atribuții traducerea din limba maghiară în limba română, doar o singură persoană și atribuții de traducere din limba română în limba maghiară. Totodată se constată că persoana în cauză are și o serie de alte atribuții, sarcini și responsabilități, cum ar fi: redactează răspunsuri la solicitările, petițiile și sesizările grupurilor de turiști, arhivează documente, asigură condiții de realizare a proiectelor culturale și turistice și veghează la buna desfășurare a acestor evenimente, controlează modul cum sunt folosite și întreținute spațiile culturale și cele de destinație muzeistică, ține evidența și urmărește derularea proiectelor și convențiilor privind realizarea de către organizații neguvernamentale de activități cu caracter cultural și turistic, participă la activități legate de turism în Cetate, oferă informații turiștilor referitoare la obiectivele culturale, turistice din Tîrgu-Mureș și împrejurimi, posibilități de cazare, trasee turistice și alte informații dacă solicită etc. (încă 11 sarcini înșirate).

Din copiile **Monitorului Primăriei Tîrgu-Mureș** reiese că nu conține toate hotărârile Consiliului local al municipiului Tîrgu-Mureș (în **Monitorul Primăriei Tîrgu-Mureș nr. 34 (59) februarie-martie 2008** apar următoarele hotărâri de Consiliu local: nr. 2, nr. 3, nr. 20, nr. 31, nr. 36, nr. 37, deși și altele sunt de interes public, cum ar fi cel cu nr. 1, 8, 17, 21, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 46, 48, 49, 50, 51 etc. din 28.02.2008).

În drept, Colegiul Director reține că potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială definește prin art. 1 discriminarea rasială prin următoarele: „În prezenta convenție, expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, care are ca scop sau efect de a distruge sau compromite recunoașterea, folosința sau exercitarea în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alt domeniu al vieții publice.”

Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Conform art 2, al (4) din **O.G. nr. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau

degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale."

Privind accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități, art. 10 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, prevede:

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:

a) refuzarea acordării serviciilor publice administrative și juridice;

b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistența medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate;

c) refuzul de a vinde sau de a închiria un teren sau imobil cu destinație de locuință, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;

d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract, cu excepția situației în care aceasta restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;

e) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de teatre, cinematografe, biblioteci, muzee și expoziții, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;

f) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;

g) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de companiile de transport în comun – prin avion, vapor, tren, metrou, autobuz, troleibuz, tramvai, taxi sau prin alte mijloace –, cu excepția situației în care această restrângere este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare;

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități."

Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, prevede următoarele:

Art. 50:

„În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor hotărârile cu caracter normativ se aduc la cunoștința publică și în limba maternă a

cetătenilor aparținând minorității respective, iar cele cu caracter individual se comunică, la cerere, și în limba maternă.”

Art. 76:

„(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă. [...]

(4) Autoritățile administrației publice locale vor asigura inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetătenilor aparținând minorității respective, în condițiile prevăzute la alin. (2).”

Colegiul Director constată lipsa calității procesuale pasive ale lui C S și B L A , având în vedere adresa Municipiului Tîrgu-Mureș conform căruia cei doi viceprimari nu au avut atribuții desemnate privind obiectul autosesizării.

În analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul Director se raportează și la jurisprudența anterioară. Prin **Hotărârea nr. 26 din 09.02.2007** Colegiul Director al CNCD a constatat fapta de discriminare comisă de Primăria Sfântu Gheorghe prin publicarea unor informații de interes public exclusiv în limba maghiară (prin publicația intitulată „**Sepsiszentgyörgy**”).

Colegiul Director constată că fără o justificare obiectivă, cetățenii de limbă maghiară care accesează pagina de internet a Municipiului Tîrgu-Mureș, finanțată din taxele și impozitele cetătenilor, nu găsesc aceleași informații pe care le găsesc cetățenii de limbă română, ceea ce reprezintă o deosebire, preferință, bazată pe limbă, care are ca efect restrângerea exercitării dreptului de acces la informații de interes public în limba maghiară, astfel se refuză acordarea de servicii publice administrative, acordarea unor drepturi persoanelor de limbă maghiară din municipiul Tîrgu-Mureș.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin 1 și 4 coroborată cu art. 10 lit. a și h din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
2. Recomandă primarului dr. D F să depună diligențele necesare pentru realizarea unei pagini de internet a municipiului Tîrgu-Mureș care conține aceleași informații și pentru populația de limbă română și pentru cea de limbă maghiară;

3. Monitorizarea paginii de internet a Primăriei Municipiului Tîrgu-Mureș, conform prevederilor art. 19 alin. 1 lit. d;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica reclamanților, Primăriei Municipiului Tîrgu-Mureș, domnului viceprimar M I Consiliului local al Municipiului Tîrgu-Mureș, Prefecturii Județului Mureș.

VII. Modalitatea de plată a amenzii - Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

COMȘA CORINA NICOLETA – Vicepreședintă

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

VASILE ANA MONICA – Membru

Data redactării 05.09.2008

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal de 15 zile, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

